עוד עשרה ימים להרשמה

למפעל ההדש של „ידיעות אחרונות"

- למעלה מ-3500 עמודים
- מודפסים על נייר נטול-עץ
- בכריכה עורית מהודרת

ב- **15** ל"י במקום 30 ל"י

בעולם

ארצות הברית
מועמד לכשלון

כמעט בטוח כי המועמד הדימוקראטי ב־בחירות הבאות לנשיאות יהיה הסנאטור אס־טס קיפובר, שהנחית כבחירות המוקדמות בכמה מדינות מכה ניצחת לעדלי סטיבנסון. קיפובר, שעלה לגדולה הודות לשידור חקי־רותיו בטלביזיה, אמנם שנוא על רוב מנהי־גי מפלגתו, אולם הם מוכנים, כנראה, לבחור בו מתוך הנחה שממילא אין שום סיכוי למנוע את בחירתו של דוייט אייזנהואר ל־תקופת־כהונה שניה.

ברית־המועצות
מי זה דופק בדלת ?

במליוני בתים ברחבי ברית־המועצות דפ־קו, בחודשים האחרונים, יהיים רועדות על הדלת. בעליהן, מצומקים ועטופי־סחבות, נראו כמתים שקמו מן הקבר. ואמנם היו כאלה: מליוני האסירים הפוליטיים, ששוח־ררו על ידי המשטר החדש ממחנות־העבודה במדבר הלבן של הצפון.

לאדם הסובייטי היתה זאת חוויה מזעזעת. היא מצאה לה ביטוי ביבול של יצירות ספרותיות, אשר אי־אפשר היה אף לחלום עליהן בימי שלטונו של סטאלין.

זר ויד המדורה. בראשית השנה הו־פיע על מסכי מכשירי הטלביזיה, ברבבות בתי מוסקבה, מחזה של ניקולאי פוגודין, מחזאי ידוע במדינה. מקום העלילה: אי־שם בסיביר, מקום בו עוסקים מאות אלפי מתגדבים צעירים בכיבוש השממה.

מנורת־נפט דולקת. בצריף, מסביב לשול־חן הפשוט, יושבת החבורה. אחד מהם, רקיטקין, הוא פרחח עירוני שברח אל הספר כדי להיחלץ מצפרני המשטרה. חברו, לט־בין, התנדב מפני שחברתו בגדה בו. חברה אחרת היא כתבנית גרושה, שברחה לארץ השוממה כדי לשכוח את העבר.

לפתע נכנס אדם זר, חסר שם, לתמונה. אין הוא מברך איש לשלום.

הזר: הי, ילדון, תן לי אש!

רקיטקין: מי אתה, דוד? אנשים תרבו־תיים אומרים קודם כל שלום!

הזר (בבוז): אתם גולים?

רקיטקין: מה?

הזר: אני שואל אם אתם נדונתם לגי־רוש!

כשנשאל הזר מדוע נידון הוא, באה התשו־בה שלא היתה אפשרית בימי סטאלין: „אולי אני אשם. אולי גם לא."

דוד ביתי־מגולח. מחזה זה, שלושה נסעו לארץ החדשה, שהועתק בכמה כתבי־עת חשובים, לא היה פרי יחיד. הסופרת פנובה מתארת בסיפור לילדים את הפגישה בין ילד לבין אחד החוזרים.

„פעם הלך סריושה לחצר וראה דוד זר יושב על קורות העץ ליד המחסן. הדוד היה בלתי־מגולח, בגדיו קרועים וכובעו מרופט. תחת שרוכי נעליו היו לו חוטים..."

הדודה פאשה סרבה לתת לדוד זוג נע־ליים ישנות, אולם נתנה לו מן המרק שנש־אר מאתמול. „אולי תקבל עבודה, ואז יהיה לך יותר טוב," אמרה לו.

„לא אוהבים לקחת איש כמוני," אמר הדוד, והדודה פאשה נאנחה כאילו הבינה את הדוד, וגם את אלה שאינם רוצים לתת לו עבודה.

חזיר מן המחנות. אולי חריף מכל השאר מחזהו של אפנזי סלינסקי, היהיד הנשכח. גיבורו הוא ינושקין, לשעבר מפקד של חטיבה נגד־מטוסית, עתה יושב־ראש של קולחוז. יש לו אשה וילד ובית נוח.

בתוך אידיליה זו של בורגנות זעירה מו־פיע לפתע גוזיקוף, מי שהיה סגנו בצבא. גוזיקוף נידון במקום ינושקין למאסר ארוך במחנה־ריכוז. בזמן המקרה שכב ינושקין בבית־חולים, גרם לכך שהודיעו עליו כאילו מת. החוק הצבאי הסובייטי מאפשר לדון את הסגן בעתן פשעיו של מפקדו.

ינושקין רוצה לחבק את היהיד הנשכח, לחגוג את הפגישה בכוס וודקה. אולם האי־סיר הנתון דוחה אותו. „הייתי סגנך. הייתי מחויב לדעת את הכל. לכן קבלתי 10 שנים. לו היית אתה מופיע בבית־המשפט, היו הור־גים אותך."

ראש הקולחוז מתעצבן, רוצה לפייס את החבר, מציע לו עזרה בבנין החיים החדשים, אפילו כסף. גוזיקוף מסרב: „במשך שמונה שנים הייתי במקומך באזורים רחוקים. אתה שתקת כמו מת. אולם אתה חי. אתה יכול לדבר. החזר לי את מעיל הקצינים! אני רוצה לחזור לצבא!"

אולם ינושקין יודע שהחזרת הכבוד ה־צבאי לחברו אפשרית רק אם ייפתח המשפט הצבאי מחדש. דבר זה פרושו הרס חייו ומשפחתו. הוא יוצא מכליו: „חזיר כמוך מן המחנות, איש לא יאמין לך!"

„האם אתה חולה?" האיש מן ה־מחנה מוסיף לדרוש כפרה. לשוא מציג לו ינושקין את אשתו, את בנו. האיש אינו נכנע.

ינושקין ממטיר גדופים וקללות על האיש. לפתע נתקף הלה על־ידי התקפת לב. „האם אתה חולה, דוד?" שואל הבן הקטן. גוזיקוף עונה באנחות: „כן, אני חולה, יצאתי לבוש וחזרתי ערום..."

ראש הקולחוז רוצה להגיש לו כוס מים. אך האסיר המשוחרר משליך את הכוס מ־ידיו: „לא ממך! שתה בעצמך! בנה לך את קנך, חזיר זעיר־בורגני שכמותך!"

האשה רצה אל הטלפון, דורשת לשלוח אמבולנס, מפסיקה, מגמגמת שהחולה כבר מת. השפופרת צונחת מידה: „הם שואלים, ינושקין, ממה הוא מת..."

המחזאי לא העז עדיין לתת תשובה סופית, מסיים את מחזהו בנקודה זו. מעל לכל היצירות מרחפת עדיין שאלתו חסרת־הישע של ניקיטה כרושצ'וב, בנאומו הגדול בועי־דת המפלגה: „מה יכולנו לעשות?"

כדור הארץ
רציפות הדורות

העיר הגרמנית רגנסבורג החליטה לשנות את שמו של תא־העינויים במיבצר העתיק, ששרד מימי הביניים. מאחר שרוב התיי־רים קיבלו את הרושם שהמקום הוא אחד ממיסדות המשטר הנאצי, הוחלט לקרוא ל־תא מעתה „חדר־השאלות".

אמנות

תיאטרון
אחד ברגל, אחד בפה

כפה, כפה, כפה (דו־רה־מי) — יכולה להיות סיסמתו של ג'ירג' ואל בביום הצ־גותיו. שפע רב של תלבושות יקרות, קט־ע־ריקוד המוניים יקרים ותפאורות יקרות מסברות את עיני הצופה, נותנות לכל ה־הצגות סגנון אחיד של קרני־ואל.

כל עוד רוקדים ושרים השחקנים, ביניהם כוכבים ידועים מרומניה המנוסים בכיבוש הלב והעין, נשא־ הצופה מרוצה. אולם כרגע שהלה הפסקה בניפנוף החצאיות ה־ססגוניות וברקיעת הרגליים החשופות, בר־לם הליקוי העיקרי של התיאטרון: כמעט כל השחקנים מדברים דו־רה־מיברית, שפה הדומה לשפה העברית אך אינה זהה עמה.

מרה שחורה. הכסף־כסף שייך ל־ויקטור (מכס פרלמן), מלצר בעיירה בטכסס, שירש לפתע מליון דולאר. זו רק ההתח־לה: בתמונה הבאה הוא יורש עוד שבעה מליון דולאר, בתנאי מפורש שתוך חודש יהיה עני ואביון, בלי אף פרוטה אחת. הבעיה הגדולה: כיצד להיפטר ממליון דולאר תוך חודש ימים.

במלאכה זו נעזר ויקטור על־ידי ארוסתו הקנאית (שרה רובין) ושלל של טיפוסים מצחיקים. דרכו מובילה אותו, בין השאר, לביום מחזה כו מופיעה האורחת השחורה של התיאטרון, וירג'יניה קיפרס. מרת קי־פרס השחורה מגרשת את המרה השחורה גם מאחרון הצופים כאשר היא פוצחת ב־שירה אידישית שוטפת, מלווה בדיבור שוטף של כל אבריה העגלגלים.

המחזה נושן, ההלצות רובן בגיל העמי־דה, הרקדניות צעירות וההצגה בת שלוש שעות. בסך הכל: בילוי טוב לכל הגי־לים ולשני המינים.

פרס עשר לירות

יוגרל בין פותרי תשבץ „העולם הזה" 965

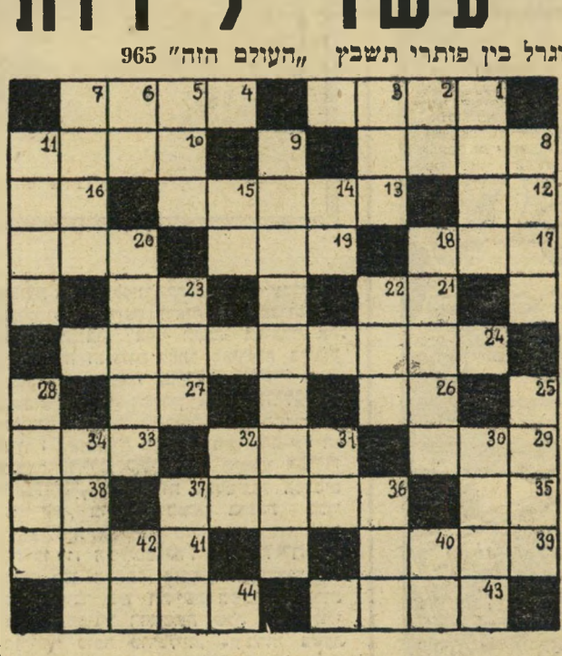

מאוזן: 1. מנ־הל משרד החוץ; 4. ח"כ מפא"י מ־נהלל; 8. האיש ש־גידל ורומם לגיון; 10. תובע יחס מיו־חד; 12. מנצח מקה־לות; 13. החומר מ־מנו עשויים רוב גרבי הגברות; 16. בהמת משא בטיבט; 17. מפלגתו של ה־שר בנטוב; 19. מ־קור הכנסה חשוב לאוצר; 20. לשטח שניים מסוגו; 21. תואר כבוד יהודי; 23. תואר; 24. מ־מבניה המובהקים של פאריס; 26. אות אנגלית; 27. הרבה; 29. „...זהב באף ה־חזיר"; 31. היסטו־ריון יהודי; 33. סיג־רייה בעלת פייה מ־סנגת; 35. כן, ב־ספרדית; 36. מט־רוניתה; 38. קריקטוריסטן; 39. מין עץ; 41. טכס לתינוק יהודי; 43. חוזה ה־מדינה; 44. האיש החשוב בבית הקפה.

מאונך: 1. דרגה גבוהה בצה"ל; 2. יש אומרים; 3. ...„אין ניתן לעבדיך ולבנים אומ־רים לנו עשו!"; 5. התיצרת החשיבה של כרמל־מזרחי; 6. גיל החופה; 7. הרב ה־ראשי; 8. הערבי שהתנכל לעזרא ונחמיה; 9. נמל ימתיכוני; 11. מגדל צאן; 14. מע־רכ; 15. סוס ללא ראש; 18. בלעדיו אין הפצצה ביתפוצצת; 20. צורה הנדסית; 22. עדיף על שמא; 23. „...יהיה יותר טוב!"; 25 לה 120 חברים; 28. הסיגריה נגד ה־ייאוש; 30. תיאטרון מתקדם; 31. אחורי החזה; 32. אויב; 34. חוצאת הספרים של ביאליק; 36. פיעל מכבסה בעל תפקיד מיו־חד; 37. בן אדם; 40. לא מקדמי; 42. כלי בשח־מת.